

Nieuwsbrief

Psalmen *zingen* in Duitsland

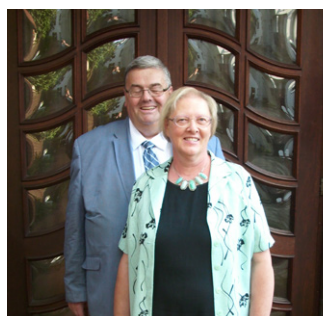
Hierbij een bijdrage aan onze nieuwsbrief, geschreven door dominee Michael Lohrer, predikant in het Duitse plaatsje Weener. Hij wordt ook wel de 'psalmendominee' genoemd. Volgens Lohrer worden er naast gezangen ook nog regelmatig psalmen gezongen, zeker in het Rheiderland. Ook wordt daar de Heidelbergse Catechismus gebruikt.

Van ds. C. Harinck kreeg hij zijn eerste psalmboek. „Waarom ik zo van de psalmen houd? Ze zijn het geïnspireerde Woord van God. De Heere Jezus Zélf heeft ze gezongen.”

Het onderwerp 'psalmen zingen in Duitsland' is een beetje ingewikkeld. Tot de Evangelische Kerk in Duitsland behoren ongeveer 17 miljoen mensen, verdeeld over zeer uiteenlopende regionale kerken. Een daarvan is de Evangelisch-gereformeerde Kerk, met ongeveer 155.000 leden. De meeste gemeenten bevinden zich in de deelstaat Nedersaksen, met name in Oost-Friesland en het graafschap Bentheim. Er zijn echter ook enkele gemeenten tot in Stuttgart en Beieren. In deze kerk wordt de Heidelbergse Catechismus onderwezen en worden de psalmen gezongen.

Van het Nederlands naar het Duits

In Oost-Friesland en het graafschap Bentheim werd tot ongeveer 1870 in het Nederlands gepreikt en gezongen. Er werd dus gebruikgemaakt van de Statenberijming en de Sta-

Michael Lohrer en zijn vrouw

Psalmboek van 1570 uit Lyon

**“Veel psalmen van
Matthias Jorissen
worden tot op de dag van
vandaag gezongen”**

tenvertaling. De overgang naar de Duitse taal vond plaats op bevel van de regering in Hannover. Daarnaast is er de Evangelisch-Altreformierte Kerk. Deze vindt haar oorsprong in de Afscheiding in Nederland en telt ongeveer 6.500 leden, verdeeld over twaalf gemeenten. In deze gemeenten werd tot 1936 in het Nederlands gezongen en gebeden. In de loop van de geschiedenis zijn er veel verschillende psalmbundels geweest. Uiteindelijk hebben echter slechts twee daarvan zich doorgezet.

Het psalmboek van Lobwasser

In 1573 verscheen het psalmboek van Ambrosius Lobwasser. Dit was ongeveer 200 jaar lang het gangbare psalmboek in gereformeerde gemeenten in Duitsland en Zwitserland. Het is te vergelijken met de psalmberijming van Petrus Datheen uit 1566. Na verloop van tijd werd het steeds moeilijker om deze oude psalmen te begrijpen en ontstond er behoefte aan een nieuwe bewerking.

➤ Verderop in deze nieuwsbrief: **Terugblik kerkhistorische reis 2026 & Nieuwe boeken**

De Duitse predikant Matthias Jorissen (1739–1824) kwam uit Wesel aan de Nederrijn. Hij was verwant aan Gerhard Tersteegen, die hem had aangemoedigd om theologie te studeren. Jorissen werd predikant in Avezathen en Hasselt. In het consistorie in Hasselt hangt nog altijd een portret van hem. Vervolgens vertrok hij naar de Duitse gereformeerde gemeente in Den Haag, die bijeenkwam in de Kloosterkerk. Daar ligt hij ook begraven. In 1773 werd in de Nederlandse gemeenten een de Statenberijming ingevoerd. Deze verschilde sterk van de zware verzen van Lobwasser. Jorissen begon daarom met het opstellen van een nieuwe berijming, die in 1798 werd voltooid.

Psalmbok Lobwasser, 1728

In korte tijd raakte deze berijming ingeburgerd in Duitse gereformeerde gemeenten. Vooral aan de Nederrijn werden de psalmen van Jorissen in veel gemeenten ingevoerd. Veel van zijn psalmen worden tot op de dag van vandaag gezongen.

Een nieuw gezangboek in 2030

In 2030 verschijnt een nieuw evangelisch gezangboek. Een psalmencommissie is daarom al vijf jaar bezig om de psalmen taalkundig te herzien. Sommige psalmen worden daarnaast vervangen door nieuwe berijmingen. Tijdens de besprekingen ligt ook altijd het psalmboek op tafel dat de Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht in 2006 heeft uitgegeven en dat inmiddels aan zijn derde druk toe is. Veel psalmteksten zijn nog altijd afkomstig van Jorissen. Het is een groot geschenk dat de Evangelisch-gereformeerde Kerk samen met de Evangelisch-altreformatie Kerk heeft besloten om opnieuw een psalmboek met alle 150 psalmen en de Geneefse melodieën op te nemen. In Oost-Friesland en het graafschap Bentheim is het ook vandaag de dag nog gebruikelijk dat in veel gemeenten tijdens iedere kerkdienst één of twee psalmen worden gezongen. Sommige gemeenten hechten veel waarde aan het zingen van psalmen. Zo zendt de Frans-gereformeerde kerk in Potsdam regelmatig via YouTube gezongen psalmen uit het Geneefse psalmboek uit.

Psalmen over de grenzen heen

Tot slot nog twee bijzonderheden. De psalmen van Ambrosius Lobwasser werden in Zwitserland nog lange tijd gezongen. Via emigranten kwamen ze uiteindelijk ook in Amerika terecht. Veel ervan staan nog altijd in het gezangboek van de Amish, het Unpartheyische Gesangbuch. In de gereformeerde gemeenten in Oostenrijk verscheen in 2009 een nieuwe bewerking van de psalmen van Matthias Jorissen, die in sommige gemeenten wordt gebruikt. Ook de gereformeerde gemeenten in Hongarije en Tsjechië hebben de volledige Geneefse psalmenbundel in hun nieuwe gezangboeken opgenomen. ■

Michael Lohrer, Weener

Lid van de psalmencommissie

Ontmoet onze stichting op de Familiedagen!

Van harte welkom bij stand E13 voor ontmoeting, een goed gesprek én iets lekkers. Zegt het voort en neem familie en vrienden mee!

Proef een stukje Duitsland!

Een warme Duitse Bockwurst op een Nederlands zacht puntje

GRATIS!
Bockwurstbroodje bij stand E13

Familiedagen
D.V. 20, 21 & 22 OKTOBER 2026
EVENTIMMENTHAL GORINCHEM

D.V. 20, 21 en 22 oktober 2026
Wij staan op de Familiedagen
Stand E13

- Onze vertaalde boeken zijn te zien
- Een goed gesprek over onze werkzaamheden
- Uw donatie voor een Duitse reformatie

Zegt het voort!

D.V. ZATERDAG 31 OKTOBER

PSALMZANGAVOND
RONDOM HERVORMINGSDAG

Bethelkerk Lunteren, Haverkamp 1

Leiding: Ds. J. Beens

Orgel: Bart Kruithof
m.m.v. Barneveldse bovenstemgroep

Aanvang: 19.30u (deuren open om 19.00u)

Toegang vrij, collecte voor Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht

Meer info: www.bartkruithof.nl

Van links naar rechts: Bert Verhoef, Adrie van de Vreede, Piet Beeke en Clarina den Haan.

Onze nieuwe voorlichtster Clarina den Haan stelt zich voor ...

Via de kerkhistorische reis leerde ik een aantal jaren geleden de Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht kennen. Na de reis in de meivakantie werd mij gevraagd of ik voorlichter zou willen worden voor de stichting.

In het dagelijks leven ben ik leerkracht in de onderbouw van het basisonderwijs. Daarbij geniet ik er onder andere van om iets uit de kerkgeschiedenis met de kinderen te delen. Het werk van de stichting heeft mede hierdoor mijn interesse.

Wat ligt er een rijke historie, ook in Duitsland. En wat is het schrijnend dat daar nu zo weinig van over is. Dat maakt het zo belangrijk dat we Duitsland de schatten uit de Reformatie weer teruggeven. Graag vertel ik u hier meer over tijdens een voorlichting.

Van het bestuur

In de achterliggende maanden mocht ons werk goede voortgang hebben. We konden weer een nieuwe voorlichter benoemen. Het is Clarina den Haan. Zij is leerkracht op de Ds. Koelmanschool in Gorinchem.

Adrie van de Vreede en Clarina zijn jonge krachten die zich graag willen inzetten voor het werk van onze stichting. We zijn daar heel blij mee. We hopen dat zij velen, en vooral jongeren, kunnen stimuleren om het werk van onze stichting te steunen.

De keerzijde hiervan is dat we in onze bestuursvergadering van augustus jl. afscheid hebben genomen van twee 'oudgedienden'. Het zijn de vrienden

P.C. Beeke en G. Verhoef. Voor hen was het nu een geschikt moment om dit werk te beëindigen. Zij hebben vele jaren hun krachten, energie en tijd gegeven om het werk van onze stichting te promoten.

“We zijn hen heel hartelijk dankbaar voor de inzet die zij geheel vrijwillig hebben getoond!”

Als voorlichters hebben ze veel mensen bereikt en gestimuleerd om ons werk in het gebed en financieel te ge-

denken. We zijn hen heel hartelijk dankbaar voor de inzet die zij geheel vrijwillig hebben getoond! Moge de Heere hen met Zijn zegen nabij zijn, met allen die hun lief zijn.

Ook het werk in Duitsland mag voortgaan. De contacten met onze vrienden in Duitsland verlopen prima. We zijn telkens weer onder de indruk van het feit dat zij zich vanuit het reformato- risch gedachtegoed inzetten voor de verspreiding van deze lectuur. In Duitsland is dat zeldzaam. Daarom zijn we dankbaar dat we met elkaar onze werkzaamheden mogen doen, onder beding van Gods zegen. ■

Ds. J.P. Boiten, secretaris

De Moezel

Kerkhistorische reis 2026

Thema: De vroege Reformatie in de Pfalz

We mogen weer terugzien op een mooie, fijne en indrukwekkende reis. Elke dag was zonovergoten, met aangename temperaturen. De onderlinge sfeer was, zoals eigenlijk altijd tijdens onze reizen, ook dit keer weer warm, vriendelijk en harmonieus. Echt iets om dankbaar en blij mee te zijn. Gelukkig verliep de reis ook zonder incidenten of ongelukken.

Een feestelijk vertrek

We vertrokken op een feestelijke dag: Koningsdag. In de middag bezochten we de Alexanderkirche in Zweibrücken. Weliswaar niet de Willem-Alexanderkirche, maar toch... We hebben er dan ook het Wilhelmus aangeheven.

Zoals in vrijwel alle kerken die we tijdens onze reizen bezoeken, werden we ook hier uiterst gastvrij ontvangen.

“De prachtige vaartocht over de **Moezel**, tussen de **wijnbergen** door, was weer indrukwekkend”

Echt bijzonder: de Pfarrer stond het gezelschap al op te wachten en de prachtige, soms zeer oude orgels werden ons zonder enige terughoudendheid ter beschikking gesteld.

Zo mochten we opnieuw veel hartelijkheid en vertrouwen ervaren.

Schloss Veldenz en de Moezel

Na het diner en de eerste nacht in het hotel vertrokken we naar Schloss Veldenz. Daar werden we zeer enthousiast ontvangen door de slotheer en kregen we zelfs les in kanonschieten. Eén medereiziger verdween, terwijl er even later een Romeinse soldaat voorbij wandelde die verdacht veel op onze Erik leek...

Ook de prachtige vaartocht over de Moezel, tussen de wijnbergen door, was weer indrukwekkend.

Kerken van de Reformatie

Elke dag bezochten we één of meerdere kerken die een link met de Reformatie hebben. Prachtige kerken, soms met wel duizend zitplaatsen. Tegelijkertijd was er ook een bedroevende en confronterende kant. De zondagse kerkdiensten worden doorgaans door slechts enkele

Synagoge in Worms

Stiftskirche in Kaiserslautern

“Juist op zo’n
moment voel je de
onderlinge
verbondenheid”

tientallen mensen bezocht. Dikwijls wordt er van de soms tientallen kerken in een plaats nog maar in één kerk een dienst gehouden.

Wat ligt er, nota bene in het land van de Reformatie, een enorm werkgebied braak voor onze stichting en kerken. Zo mag deze reis ook bijdragen aan een stukje bewustwording.

Indrukwekkende plaatsen en prachtige natuur

Naast onze kerkbezoeken in Mülheim, Worms, Speyer en Frankenthal bezochten we ook de eeuwenoude synagoge en Joodse wijk in Worms en een voormalig concentratiekamp. Daarnaast genoten we volop van de prachtige natuur en indrukwekkende uitzichten.

Een reis met meerwaarde

Het was een reis vol afwisseling, met iedere avond een avondsluiting door onze reispastor, ds. Boiten. Voor ons gevoel was het alweer (te) snel vrijdag en tijd voor de terugreis. Na nog een bezoek aan de Stiftskirche in Kaiserslautern namen we, na een heerlijk afscheidsdiner in de Oude Duikenburg, weer afscheid van elkaar.

Juist op zo’n moment voel je de onderlinge verbondenheid. Het is moeilijk onder woorden te brengen, maar ook deze reis was er weer één met meerwaarde.

Alle dank komt Hem toe, Die ons opnieuw zoveel goeds wilde geven. ■

Bert Verhoef

LEST... BEST!

Het is al jaren een vreugde om tijdens de kerkhistorische reis een envelop met inhoud te ontvangen van een zeer trouwe medereiziger. Namens ‘houtproject Zuna’ ontvingen we telkens weer een envelop met € 500 en vaak zelfs € 1.000. Een prachtige bijdrage aan het werk van de stichting.

Maar helaas... tijdens de afgelopen reis kwam er opnieuw een envelop, ditmaal met de mededeling dat het echt de laatste keer zou zijn. Door omstandigheden en de leeftijd van onze

gulle gever moest het project helaas worden beëindigd.

Maar er was toch nog een laatste bijdrage voor de stichting. Bij het openen van de envelop viel het mee. Sterker nog: het viel enorm mee! Er kwam maar liefst € 3.000 tevoorschijn.

Een geweldig bedrag om het ‘houtproject Zuna’ mee af te sluiten.

Derk, nogmaals heel hartelijk dank voor je jarenlange en trouwe steun! ■

Nieuwe boeken

Opnieuw heeft de stichting met Gods hulp en de financiële ondersteuning van onze donateurs een aantal nieuwe boeken via onze zusterorganisatie SGM in Duitsland mogen uitbrengen.

Als eerste het boekje *De grote waarde van de Psalmen*, samengesteld door diverse Duitse en Nederlandse predikanten.

Dit boekje is vooralsnog alleen in het Nederlands verschenen. Het wordt momenteel naar het Duits vertaald, zodat het ook in die taal beschikbaar komt. Hopelijk mag het een stimulans zijn om de waardevolle Psalmen in de Duitse gemeenten opnieuw ter hand te nemen en te zingen.

Nu zijn ook *Praktische Glaubenslehre Band 2, 3 en 4* van J.C. Ryle uitgebracht. In deze delen behandelt hij onder andere het gebed, Bijbellesen, naastenliefde, ware vrijheid en de gevaren voor het geloof.

Band 2

Band 3

Band 4

Hierna volgen nog deel 5 en 6, over de effecten van het geloof en geloof en eeuwigheid.

Verder is van de hand van Richard Baxter *Kehre um und lebe* uitgebracht.

Een oproep tot geloof

Volgens J.I. Packer is Keer terug en leef (Engels: A Call to the Unconverted) het eerste evangelische pocketboek in het Engels. Het werd geschreven door de

puritein Richard Baxter en bereikte in het eerste jaar na verschijning een oplage van meer dan 20.000 exemplaren. Er zijn talloze verslagen waaruit blijkt dat al tijdens het leven van Baxter veel mensen door dit boek tot een levend geloof zijn gekomen.

Het boek had ook een buitengewone invloed op het denken van opwekkingsprediker George Whitefield. Ook C.H. Spurgeon werd in zijn jonge jaren door dit boek beïnvloed. Het boek was van grote betekenis voor de bekering van verschillende belangrijke personen uit de kerkgeschiedenis. John Newton raadde de latere voorvechter van de afschaffing van de slavernij William Wilberforce aan om juist dit boek te lezen. Het maakte een blijvende indruk op hem. Wilberforce typeerde Richard Baxter later als 'een van de helderste sterren van de Kerk van Engeland'.

De boeken van Baxter hebben een krachtige boodschap die de lezer wakker schudt en tot nadenken aanzet. Als belangrijke figuren uit de kerkgeschiedenis door dit boek werden gegrepen, waarom zou u dat vandaag dan niet ook zijn?

Verder is het boek *Gottes Plan in unserem Leben* van John Flavel uitgebracht.

Is alles in ons leven toeval, of bestuurt God door Zijn goddelijke voorzienigheid ons leven? John Flavel gaat in op deze vraag. Het is indrukwekkend om te ontdekken hoe God alles in deze wereld bestuurt en leidt om Zichzelf te verheerlijken.

En in samenwerking met de John Bunyan Stichting is nu ook *Christins Pilgerreise* in het Duits beschikbaar.

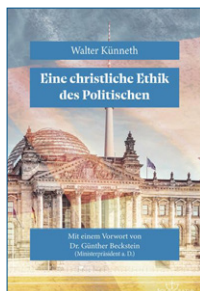
Die Pilgerreise van Bunyan is in Duitsland goed bekend en wordt daar ook veel verkocht. Een logisch vervolg op de reis van Christen is de reis

van Christin. Ook dit boek is begrijpelijk voor jong en oud. Het is samengesteld door A.C.H. van Vuuren en prachtig geïllustreerd door Adri Burghout.

Eine christliche Ethik des Politischen van Walter Künneth.

Een boek van een Duitse auteur over het nazitijdperk, gebaseerd op Bijbelse en reformatische principes.

Verder is het boek *Der Morgen der Erde* van Peter Masters uitgebracht.

Het bij ons bekende Bijbelboek Genesis, over het ontstaan van de aarde en de mensheid, roept bij de moderne mens veel vragen op. Is het een mythe, een legende of is het de Waarheid? Ds. Peter Masters, predikant van de Metropolitan Tabernacle in Londen, de gemeente waar ook Spurgeon predikant was, legt op aansprekende en begrijpelijke wijze de grondbeginselen van het geloof uit.

Het boek *Ich gehöre zu Jesus* van Joyce Holstege is geschikt voor kinderen van 8 tot 12 jaar.

In begrijpelijke taal gaat het boek dieper in op vraag en antwoord 1 van de Heidelbergse Catechismus.

Ook het kinderboek *Die Zehn Gebote für Kinder erklärt* is waardevol voor verschillende leeftijdsgroepen.

In 28 hoofdstukken worden de Tien Geboden op een aansprekende en praktische manier uitgelegd. Elk hoofdstuk is voorzien van illustraties.

Deze uitgave van *Der Heilige Krieg* van John Bunyan is een heruitgave in een nieuwe vorm.

Het is een mooie, luxe uitvoering zonder illustraties.

Ook het boek *Was jeder Christ wissen muss* is een heruitgave in een luxe uitvoering en zeer geschikt om cadeau te geven aan een Duitse vriend of familielid.

John Owen helpt ons te herkennen waar de zonde vandaan komt en wat haar aard is. Daarnaast wijst hij de weg naar de overwinning op de zonde en de bevrijding ervan. ■

Karel Timmermans

> Meer informatie of bestellen kijk op www.svvhed.org

Bijzonder!

Op ons huisadres werd enkele weken geleden via de post een envelop bezorgd. Aan de buitenkant stond duidelijk geschreven dat deze bestemd was voor onze stichting. Het bijzondere hieraan was dat de envelop geopend bleek te zijn.

Toch was de envelop niet helemaal leeg. Er zat geen briefje bij, maar wel een stapeltje biljetten. Die zaten stevig ingepakt. Bijzonder! Want bij het tellen van de bankbiljetten bleek het in totaal om een bedrag van € 2.500

"Dat is een bijzondere gift voor onze stichting"

te gaan! Dat is een bijzondere gift voor onze stichting. Omdat we de afzender niet kunnen achterhalen, zeggen we via deze weg de anonieme gever of geefster heel hartelijk dank! En wat mag het bijzonder heten dat, hoewel de envelop helemaal open was, dit bedrag er toch nog in bleek te zitten. ■

Ds. J.P. Boiten, secretaris

Onze excuses!

In onze vorige nieuwsbrief is Arno Stockhorst ten onrechte vermeld als onze eerste voorzitter. Onze excuses voor deze onjuiste vermelding. Ook bieden wij onze excuses aan voor de vertraging in de verwerking van een aantal adreswijzigingen. Door een computerstoring konden deze helaas

niet op tijd worden verwerkt. Heeft u hierdoor geen nieuwsbrief ontvangen of heeft u ondanks een afmelding toch een nieuwsbrief gekregen? Stuur dan graag een e-mail naar info@svvhed.org. Dan zorgen wij ervoor dat dit wordt aangepast.

Adreswijzigingen

Wij verzoeken u vriendelijk bij verhuizing een adreswijziging door te geven via het contactformulier op onze website: www.svvhed.org of via ons emailadres: info@svvhed.org, via 078 - 20 00 512 mag het natuurlijk ook.

Retour nieuwsbrief

Deze nieuwsbrief verkeerd ontvangen? Wij verzoeken u vriendelijk de nieuwsbrief retour te sturen naar: K. Timmermans, Maasdijk 345, 4264 AN Veen.

Comité van aanbeveling: Ds. G.J. van Aalst (Geref. Gem.) • Ds. R. Bakker (Oud Geref. Gem. in Ned.) • Ds. J.A. van den Berg (PKN-Herv.) • Dr. R. Bisschop (Herst. Herv.) • Dhr. H. Bor (Chr. Geref.) • Ds. D.J. Budding (PKN-Hervormd) • Ds. J. van Dijk (PKN-Hervormd) • Ds. M. Goudriaan (PKN-Hervormd) • Ds. H. van der Ham (Chr. Geref.) • Ds. M. Karens (Geref. Gem.) • Ds. M.A. Kempeneers (Chr. Geref.) • Ds. J.M.J. Kieviet (Chr. Geref.) • Dr. M. Klaassen (Herst. Herv.) • Ds. M.A. Kuyt (PKN-Hervormd) • Ds. A. de Lange (PKN-Hervormd) • Ds. G.M. de Leeuw (Geref. Gem.) • Ds. N. den Ouden (Herst. Herv.) • Ds. P. den Ouden (Herst. Herv.) • Ds. J. Roos (Geref. Gem. in Ned.) • Ds. P. van Ruitenburch (Geref. Gem.) • Ds. A.T. Vergunst (Geref. Gem.) • Dr. W. van Vlastuin (Herst. Herv.) • Dr. P. de Vries (Herst. Herv.) • Ds. J. Westerink (Chr. Geref.) • Ds. J.A. Weststrate (Geref. Gem. in Ned.) • Ds. A. van der Zwan (Chr. Geref.)

Contact

Secretariaat:

Antoniuslaan 53
3341 GA H.I. Ambacht

telefoon: 078-2000512

e-mail: info@svvhed.org

Internet www.svvhed.org

Colofon

Bestuur:

Vacature: 1^e voorzitter
Ds. J.J. Mulder, 2^e voorzitter (PKN-Hervormd)
Ds. J.P. Boiten, 1^e secretaris (Chr. Ger.)
K. Timmermans, 2^e secretaris (Ger. Gem.)
J. Timmer, penningmeester (PKN-Herv.)
G. Mostert (OGGIN)
A. Stockhorst (Ger. Gem.)

Bureaumedewerker:

M. Otten (Ger. Gem.)

Voorlichters:

A. van de Vreede (Ger. Gem.)
C. den Haan (Ger. Gem.)

Maak uw gift over

Uw giften en bijdragen zijn
welkom op:

Iban NL35 ABNA 0548 9879 20
ISSN: 2468-3841

* Giften aan Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht zijn fiscaal aftrekbaar

Stichting Vrienden van
Heidelberg en Dordrecht

Voor alle in deze nieuwsbrief genoemde toekomstige data geldt: INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN.

Per 1 juni 2023 stopte de acceptgiro. U kunt nu op deze manieren ons steunen:

JA, ik steun met een gift

Gebruik onderstaande gegevens:

Naam ontvanger

Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht

IBAN

NL35 ABNA 0548 9879 20

BETALINGSKENMERK

2468-3841

Word vriend!

Om de schatten van de Reformatie, die wij in Nederland veelvuldig hebben, ook weer terug te brengen in Duitsland en andere Duitssprekende landen, zijn financiën onmisbaar.

Helpt u mee?

Door u op te geven als donateur steunt u ons werk.

Dank voor uw gift!

Deze bon geeft u informatie hoe uw gift over te maken, maar kan niet door de bank verwerkt worden. Stuur deze dus niet op maar gebruik de gegevens voor uw overschrijving.